

**Sprawozdanie z XVII Seminarium Naukowego im.
Profesora Wiesława Jamrożka
„Warsztat badawczy współczesnego historyka
wychowania”
Obrzycko, 4-5 czerwca 2025 roku**

4-5 czerwca 2025 roku w Domu Pracy Twórczej i Wypoczynku UAM w Obrzycku odbyło się XVII Seminarium Naukowe im. Profesora Wiesława Jamrożka „Warsztat badawczy współczesnego historyka wychowania”. W tym roku seminarium było połączone z uroczystymi obchodami Jubileuszu 25-lecia Towarzystwa Historii Edukacji, a uczestniczyli w nim przedstawiciele jedenastu ośrodków akademickich z całej Polski, takich jak: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Akademia Ignatianum w Krakowie, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, Uniwersytet w Białymstoku. W skład Komitetu Naukowego weszli: prof. UMCS dr hab. Mariusz Ausz, prof. UMCS dr hab. Renata Bednarz-Grzybek, prof. UKEN dr hab. Katarzyna Dormus, prof. dr hab. Adam Fijałkowski, prof. UAM dr hab. Katarzyna Kabacińska-Łuczak, prof. dr hab. Janina Kamińska, prof. dr hab. Ewa Kula, prof. UKW dr hab. Monika Nawrot-Borowska, dr Mirosław Piwowarczyk oraz prof. dr hab. Dorota Żołądz-Strzelczyk. Komitet Organizacyjny stanowili pracownicy Zakładu Historii Kultury i Edukacji WSE UAM w Poznaniu: prof. dr hab. Dorota Żołądz-Strzelczyk, prof. UAM dr hab. Katarzyna Kabacińska-Łuczak, prof. UAM dr hab. Krzysztof Ratajczak, prof. UAM dr hab. Katarzyna Sadowska, dr Marta Kędzia, dr Michał Nowicki, dr Anna Wojewoda, mgr Sarah Taylor-Jaskólska oraz dr Mikołaj Brenk i dr Konrad Nowak-Kluczyński pełniący funkcję sekretarzy.

Rozpoczęcia seminarium dokonała kierowniczka Zakładu Historii Kultury i Edukacji Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM w Poznaniu prof. dr hab. Dorota Żołądz-Strzelczyk, która podkreśliła wartość cyklicznych spotkań historyków wychowania w Obrzycku². Ich celem od kilkunastu lat jest rozwijanie naukowego warsztatu historyków wychowania, przy jednoczesnym zintegrowaniu tego środowiska z ośrodków naukowych w całej Polsce (Brenk, Nowak-Kluczyński, 2024b, ss. 33-34). Wskazała na wyjątkowość tegorocznego spotkania, podsumowującego 25 lat działalności Towarzystwa Historii Edukacji (THE). Powitała gości honorowych spotkania, zasłużonych historyków oświaty: prof. dr hab. Kariinę Bartnicką, prof. dr hab. Danutę Koźmian, prof. dr hab. Adama Massalskiego oraz prof. dr hab. Juliana Dybca.

² Jedno ze spotkań odbyło się w Ciężeniu, a jedno w formie online (w czasie obostrzeń pandemicznych).

Następnie głos zabrała prof. UKW dr hab. Monika Nawrot-Borowska, sekretarz THE, która uwydatniła wartość spotkań w urokliwym Obrzycku, które na corocznych spotkaniach gościło historyczki i historyków wychowania i stanowiło źródło rozmów, pomysłów oraz uzgodnień wielu zrealizowanych projektów naukowo-badawczych. Ponadto, poprosiła zgromadzonych na sali o powstanie i uczczenie minutą ciszy historyków wychowania, którzy zmarli w ostatnich latach.

Następnie prof. UAM dr hab. Małgorzata Rosalska, prodziekan ds. wydawniczych, studiów podyplomowych i relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, przemawiając w imieniu dziekana Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM – prof. UAM dr. hab. Waldemara Segieta, dokonała uroczystego otwarcia seminarium, życząc uczestnikom owocnych dyskusji i odkrywania nowych perspektyw badawczych.

Kolejnym punktem programu był utwór artystyczny, oddający hołd wspólnocie historyków wychowania – panegiryk *Ut non obliviscar terrarum olim repertas*. Panegyricus de laudibus Societatis pro Historia Educationis. Dzieło zostało przygotowane przez dra Michała Nowickiego, wygłoszone wspólnie z prof. UAM dr hab. Katarzyną Kabacińską-Łuczak³.

Po przerwie miały miejsce uroczystości związane z jubileuszem 25-lecia Towarzystwa Historii Edukacji, które prowadziła prof. Monika Nawrot-Borowska. Jako pierwsza głos zabrała prezeska towarzystwa – prof. UKEN dr hab. Katarzyna Dormus, która zaprezentowała dzieje tej organizacji. Podkreśliła, że głównym pomysłodawcą oraz inspiratorem Towarzystwa Historii Edukacji był prof. dr hab. Józef Miąso (1930-2025), który konsekwentnie opowiadał się za nadaniem wysokiej rangi środowisku historyków wychowania, uważał, że jego konsolidacja jest koniecznością. Profesor podczas ogólnopolskiej konferencji historyków konferencji w Pułtusku „Atlas historyczny szkolnictwa polskiego” stwierdził, że tylko dzięki własnej organizacji historycy wychowania mogą utworzyć silne środowisko ogólnopolskie, występować w imię wspólnych interesów dyscypliny, wpływać na upowszechnianie jej naukowego i dydaktycznego dorobku, nawiązywać organizacyjne kontakty z innymi środowiskami humanistycznymi w Polsce i za granicą. Ponadto, ogólnopolska organizacja historyków wychowania miała stać się oparciem dla młodych adeptów dyscypliny. 24 lutego 2000 roku odbyło się zebranie założycielskie, w którym udział wzięli m.in.: prof. Józef Miąso, prof. Irena Szybiak, prof. Kalina Bartnicka, prof. Stanisław Litak, prof. Julian Dybiec, prof. Dorota Żołądź-Strzelczyk, dr hab. Piotr Paweł Gach, prof. Czesław Majorek, prof. Lech Morzecki, prof. Krzysztof Jakubiak, prof. Andrzej Meissner, prof. Karol Poznański, prof. Agnieszka Stopińska-Pająk, prof. Danuta Drynda, prof. Adam Massalski, prof. Stefania Walasek, dr Adam Winiarz, dr Grzegorz Michalski, dr Iwonna Michalska, dr Joanna Schiller i dr Adam Fijałkowski. Ustalono wówczas nazwę organizacji: Towarzystwo Historii Edukacji oraz sformułowano podstawowe cele statutowe Towarzystwa:

- konsolidacja środowiska polskich historyków wychowania;
- reprezentowanie interesów dyscypliny w zakresie kształcenia pedagogów;

³ Panegiryk zostanie zamieszczony na łamach „Biuletynu Historii Wychowania”.

- inicjowanie i wspieranie badań, zwłaszcza regionalnych;
- wspieranie inicjatyw tworzenia zbiorów: archiwalnych, bibliotecznych i muzealnych, służących zachowaniu dorobku edukacyjnego;
- pomoc dla młodych historyków wychowania, wspieranie młodych talentów;
- współpraca z odpowiednimi towarzystwami, stowarzyszeniami i instytucjami krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi;
- propagowanie dorobku historii wychowania w społeczeństwie.

W trakcie powyższego spotkania dokonano także ustaleń dotyczących kluczowych zapisów Statutu Towarzystwa oraz powołano Komitet Założycielski, któremu powierzono zadanie przeprowadzenia procedury rejestracyjnej. W skład Komitetu weszli: prof. dr hab. Józef Miąso (przewodniczący), prof. dr hab. Irena Szybiak (zastępca przewodniczącego) oraz dr Adam Fijałkowski. Zdecydowano również, że tymczasową siedzibą Towarzystwa Historii Edukacji (THE) będzie Katedra Oświaty i Wychowania Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego. Rejestracji dokonano 18 grudnia tego samego roku, na podstawie przedłożonego Statutu. Pierwsze Walne Zebranie Członków THE odbyło się 26 czerwca 2001 roku w Warszawie, w siedzibie Wydziału Pedagogicznego UW, z udziałem 31 osób. Podczas zebrania prof. Józef Miąso wygłosił referat wprowadzający, w którym omówiono cele Towarzystwa, ze szczególnym naciskiem na integrację środowiska historyków oświaty w Polsce oraz działania na rzecz podnoszenia jakości badań w tej dziedzinie. Głównym punktem obrad było wyłonienie władz statutowych. W wyniku przeprowadzonych głosowań funkcję Prezesa objęła Irena Szybiak (Uniwersytet Warszawski, Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtuskach). Do Zarządu Głównego wybrano: Kalinę Bartnicką (Instytut Historii Nauki PAN, UW, WSH w Pułtuskach), Julianę Dybca (Uniwersytet Jagielloński), Adama Fijałkowskiego (UW), Krzysztofa Jakubiaka (Uniwersytet Bydgoski), Andrzeja Meissnera (Uniwersytet Rzeszowski) oraz Dorotę Żołądź-Strzelczyk (UAM w Poznaniu). W skład Komisji Rewizyjnej weszli: Lech Mokrzecki (Uniwersytet Gdański), Danuta Drynda (Uniwersytet Śląski) i Tadeusz Jałmużna (Uniwersytet Łódzki). Do Sądu Koleżeńskiego powołano: Stanisława Litaka (KUL), Iwonę Michalską (Uniwersytet Łódzki), Karola Poznańskiego (APS im. Marii Grzegorzewskiej), Agnieszkę Stopińską-Pająk oraz Adama Winiarza (UMCS).

Równoległe z działaniami organizacyjnymi prowadzonymi w Warszawie, zespół z Katedry Historii Wychowania Akademii Pedagogicznej w Krakowie rozpoczął realizację projektu konkursu na najlepszą pracę magisterską z historii wychowania. W styczniu 2002 roku przyznano pierwszą nagrodę mgr Ewie Tylińskiej, absolwentce Wydziału Pedagogicznego UW, za pracę: *Studenci Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1869-1904 jako grupa akademicka i w życiu miasta*, przygotowaną pod kierunkiem prof. dr hab. Kaliny Bartnickiej.

19 grudnia 2001 roku w Warszawie prezes Irena Szybiak podczas zebrania członków podkreślała, że zarząd uznał za priorytetowe skoncentrowanie działań Towarzystwa w pierwszej kadencji na obszarach dających największe szanse powodzenia. Miało to na celu stworzenie solidnych podstaw rozwoju organizacji, budowanie jej autorytetu zarówno w środowiskach akademickich, jak i poza nimi, a także umożliwienie zaangażowania w działalność międzynarodową. Za

najważniejsze zadanie uznano poszerzenie grona członków poprzez przyciąganie badaczy zajmujących się historią edukacji, szkolnictwa, myśli pedagogicznej i pedagogiki, a także sympatyków tej dziedziny spoza środowisk naukowych. Towarzystwo miało ambicję stać się opiniotwórczym forum, którego głos będzie istotny w debacie o kształceniu nauczycieli i pedagogów, a także partnerem dla zagranicznych stowarzyszeń o podobnym profilu. Zgodnie z opiniami wyrażonymi podczas I Walnego Zebrania, Towarzystwo nie powinno przyjmować charakteru elitarnego, ograniczonego do środowisk akademickich. W związku z tym podjęto uchwałę o uproszczeniu procedury członkowskiej i usunięto wymóg uzyskania rekomendacji dwóch członków wprowadzających. W obszarze rozwoju członkostwa odnotowano pierwsze pozytywne rezultaty – liczba członków niemal się podwoiła i choć dominowały osoby związane ze środowiskiem akademickim, pojawiły się już pierwsze sygnały zainteresowania ze strony przedstawicieli oświaty. Zarząd uznał, że w trakcie pierwszej kadencji należy dążyć do utworzenia ogólnopolskiej sieci kół Towarzystwa, obejmującej nie tylko środowiska naukowe, lecz także nauczycieli, pracowników instytucji kultury, muzeów oraz innych jednostek związanych z edukacją. Wówczas nawiązano także współpracę z redakcją „Biuletynu Historii Wychowania”, który stał się oficjalnym organem Towarzystwa, pełniącym funkcję głównego źródła informacji o aktywności naukowej środowiska, zawierając m.in. dział bibliograficzny (obejmujący publikacje zwarte i artykuły), przegląd realizowanych tematów badawczych (w tym prac doktorskich, habilitacyjnych i projektów grantowych) oraz recenzje (Szybiak, 2002, ss. 164-167).

Kolejną inicjatywą z tego okresu był pomysł opracowania słownika biograficznego polskiej historii wychowania, który zredagowali i opublikowali w 2008 roku prof. Władysław Szulakiewicz oraz prof. Andrzej Meissner (Szulakiewicz, Meissner, 2008).

Podsumowując kolejne lata działalności Towarzystwa, jego prezeska – prof. K. Dormus – wspomniała m.in. o VI Walnym Zebraniu Członków, jakie miało miejsce w Warszawie w 2016 roku przy dodatkowej okazji, jaką był jubileusz prof. Ireny Szybiak. W czasie tego spotkania zaakceptowano wzór logo towarzystwa oraz przyjęto propozycję prof. Kaliny Bartnickiej, aby 11 listopada obchodzić corocznie jako święto THE. Istotną rolę dla środowiska historyków wychowania miały także dotychczasowe dwa Zjazdy Historyków Wychowania: pierwszy, połączony z konferencją naukową odbył się w Poznaniu w 2019 roku pod hasłem „Polskie tradycje akademickie”, drugi w 2023 roku w Krakowie nosił tytuł „Osiągnięcia polskiej edukacji w kontekście europejskich przemian cywilizacyjnych”.

Jako kolejny, głos zabrał prof. UAM dr hab. Krzysztof Ratajczak, zastępca redaktora naczelnego „Biuletynu Historii Wychowania”, który zaprezentował czasopismo redagowane w Poznaniu od 1995 roku, stanowiące oficjalny organ Zarządu Głównego Towarzystwa Historii Edukacji (Ratajczak 2024, ss. 169-182). Biuletyn wydawany jest przez Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (PTPN), we współpracy z Wydziałem Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Obecnie półrocznik cieszy się uznaniem wykraczającym poza granice kraju. Warto podkreślić, że jest to jedyne

czasopismo w Polsce, które corocznie publikuje aktualną bibliografię z dziedziny historii wychowania, stanowiąc tym samym istotne źródło wiedzy dla środowiska naukowego tej dyscypliny (<https://pressto.amu.edu.pl>).

Następnie prof. UAM dr hab. Katarzyna Kabacińska-Łuczak odczytała informacje dotyczące Ogólnopolskiego Konkursu Prac Magisterskich i Doktorskich z Historii Edukacji – Nagrody im. Profesora Czesława Majorka, którego celem jest budzenie zainteresowań przeszłością edukacji, propagowanie inicjatyw badawczych, jak również ożywianie ruchu naukowego wśród studentów oraz doktorantów przygotowujących prace magisterskie i doktorskie o tematyce historyczno-edukacyjnej. Zachęcono, aby po kilkuletniej przerwie powrócić do idei konkursu i rozpropagować ją wśród młodego pokolenia autorów prac z dziedziny historii oświaty. W tym kontekście głos zabrała prof. UKW dr hab. Monika Nawrot-Borowska, która podkreśliła, że bycie laureatką tego konkursu było dla niej pierwszym znaczącym krokiem na drodze akademickiej.

Kolejnym punktem programu jubileuszu było ogłoszenie nowej inicjatywy THE – Konkursu im. Profesora Karola Poznańskiego na wybitną monografię z dziedziny historii wychowania, którą przybliżyła prof. dr hab. Dorota Żołądz-Strzelczyk. Konkurs jest inicjatywą zarządu THE z grudnia 2024 roku. W skład jego kapituły powołano: prof. Elwirę Kryńską, prof. Janinę Kamińską, prof. Agnieszkę Stopińską-Pająk, prof. Katarzynę Dormus, prof. Krzysztofa Jakubiaka, prof. Mariusza Ausza oraz prof. Dorotę Żołądz-Strzelczyk.

Niezwykle podniosłym momentem uroczystości było wręczenie medali z okazji 25-lecia Towarzystwa Historii Edukacji osobom, które przez lata budowały tę organizację i wspierały jej działalność. Decyzją kapituły medalu – zarządu THE – medalami zostali odznaczeni założyciele THE, jego byli prezesi oraz członkowie honorowi. Wśród odznaczonych znaleźli się: prof. dr hab. Kalina Bartnicka, prof. dr hab. Danuta Koźmian, prof. dr hab. Dorota Żołądz-Strzelczyk, prof. dr hab. Julian Dybiec, prof. dr hab. Adam Massalski (fot. 1) oraz nieobecni na jubileuszu: prof. dr hab. Romuald Grzybowski, prof. dr hab. Andrzej Meissner, prof. dr hab. Stefania Walasek i prof. dr hab. Kazimierz Puchowski. Wręczenia medalu dokonali prof. UKEN dr hab. Katarzyna Dormus (prezeska THE) oraz prof. Mariusz Ausz (wiceprezes).

Zwieńczeniem tej części obchodów jubileuszowych była prezentacja muzyczna „Dla sztuki i historii: harmonii myśli i dźwięków”, przygotowana i wykonana przez prof. UAM dr hab. Katarzynę Sadowską oraz dr Martę Kędzę – absolwentki Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu, badaczki zatrudnione w Zakładzie Historii Kultury i Edukacji Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM, które w sposób aktywny upowszechniają znaczenie kultury muzycznej w edukacji dzieci i młodzieży. Koncert „Muzyka łągodzi obyczaje” składał się z dwóch części – pierwsza była poświęcona muzyce dawnej z przełomu XVI i XVII wieku, druga – muzyce minionego stulecia. Przygotowany koncert spotkał się z entuzjastycznym przyjęciem uczestników, stąd prof. Katarzyna Sadowska wykonała dodatkowo utwór własnego autorstwa, poświęcony postaci Bolesława Chrobrego (rok 2025 to rocznica 1000-lecia koronacji pierwszego króla Polski), napisany do muzyki pochodzącej z ekranizacji „Wiedźmina” Andrzeja Sapkowskiego.

Fot. 1. Osoby odznaczone medalem Towarzystwa Historii Edukacji –
od lewej: prof. Kalina Bartnicka, prof. Adam Massalski, prof. Danuta Koźmian,
prof. Julian Dybiec, prof. Dorota Żołądz-Strzelczyk

(źródło: Archiwum Zakładu Historii Kultury i Edukacji WSE UAM w Poznaniu)

Po wysłuchaniu koncertu Gości zachęcono do zapoznania się wydarzeniem towarzyszącym – wystawą publikacji członków Towarzystwa Historii Edukacji, przygotowaną przez dra Mikołaja Brenka oraz dra Konrada Nowaka-Kluczyńskiego. Na wystawie zaprezentowano kilkadziesiąt wybranych prac historyków wychowania z poszczególnych ośrodków z całej Polski.

Kolejną część programu jubileuszowego prowadząca, prof. Monika Nawrot Borowska, określiła jako swoistą podróż w czasie, prezentującą wybrane aspekty funkcjonowania THE w minionych 25 latach. Prezentacja *Dzieje Towarzystwa Historii Edukacji w obrazach* została przygotowana przez prof. UAM dr hab. Katarzynę Kabacińską-Łuczak oraz dra Michała Nowickiego na podstawie zbiorów własnych oraz nadesłanych przez członków THE. Prezentacja ukazała zapamiętanych w pamięci profesorów, którzy odeszli na przestrzeni ostatnich lat, a także zmiany personalne we władzach THE. Następnie przedstawiono zdjęcia dokumentujące prace badawcze i wyjazdy naukowe członków THE z poszczególnych ośrodków.

Ostatnią częścią obchodów jubileuszowych był „Okrągły stół” – debata nad znaczeniem, funkcjonowaniem i przyszłością towarzystw, a szczególnie Towarzystwa Historii Edukacji, prowadzona przez prof. dr hab. Joannę Kamińską, prof. UMK dr hab. Agnieszkę Wałęgę oraz prof. UAM dr hab. Krzysztofa Ratajczaka. W ramach wprowadzenia prowadzący przypomnieli tradycje zrzeszania się i wspólnych debat, poczynając od ich genezy w czasach starożytnych, poprzez pierwsze instytucje stałe w czasach Karola Wielkiego. Wskazano także na polskie tradycje w tym zakresie, przywołując Bractwo Literackie Nadwiślańskie (1489 r.) oraz doniosłą rolę towarzystw naukowych w okresie zaborów. Przechodząc do roli Towarzystwa Historii Edukacji, prof. K. Ratajczak zasugerował możliwość poszerzenia współpracy z Polskim Towarzystwem Historycznym oraz jego kołami terenowymi, a także mikrostowarzyszeniami (które zna z racji zaangażowania w Owińskach). Prof. A. Massalski, będący prezesem Kieleckiego Towarzystwa Naukowego przez 21 lat, wskazał na potrzebę zaangażowania pasjonatów (niekoniecznie naukowców) na gruncie lokalnych badań historyczno-pedagogicznych. Przykład takiej praktyki podała prof. K. Kabacińska-Luczak, wskazując na wprowadzone w Łopienniu tablice informacyjne o przeszłości tej miejscowości. Do dyskusji włączyła się prof. K. Bartnicka, która zachęciła, aby spróbować odpowiedzieć na pytanie o motywy młodych ludzi do łączenia sił poprzez zrzeszanie się (również w kontekście THE). Prof. Julian Dybiec, nawiązując do poprzednich wypowiedzi, podkreślił możliwość wykorzystania popularnego obecnie szerokiego zainteresowania historią swoich małych miejscowości. Rolą historyków

Fot. 2. Uczestniczki i uczestnicy XVII Seminarium Naukowego w Obrzycku
(4-5 czerwca 2025 roku)

(źródło: Archiwum Zakładu Historii Kultury i Edukacji WSE UAM w Poznaniu)

wychowania mogłaby być na przykład pomoc w wydawaniu monografii, albumów poświęconych szkołom obchodzącym swoje jubileusze. Poddał także pod rozważenie pomysł utworzenia sekcji historii wychowania przy KNP. Nawiązując, prof. M. Wasilewski wskazał na istnienie już w przeszłości takiej sekcji (obecnie jej nie ma) oraz o potrzebie zasiadania w gronie KNP większej liczby historyków wychowania. Prof. Mariusz Ausz zasugerował zastanowienie się nad dalszą rolą kół terenowych THE i potrzebą ich aktywizacji, na przykład poprzez lokalną współpracę z towarzystwami genealogicznymi i lokalnymi pasjonatami historii. Przykłady dotyczące działalności z wykorzystaniem potencjału lokalnych społeczności podawały także prof. J. Kamińska oraz dr M. Radziszewska. Tematyka dalszej roli Towarzystwa Historii Edukacji okazała się niezwykle nośnym tematem do dyskusji i z pewnością wymaga dalszego namysłu.

Drugi dzień obrad rozpoczęła promocja książki poświęconej pamięci wieloletniego kierownika poznańskiego Zakładu Historii Wychowania, przygotowana przez jej autorów: dra Mikołaja Brenka oraz dra Konrada Nowaka-Kluczyńskiego. Publikacja, zatytułowana *Z prac poznańskich historyków wychowania. Księga poświęcona pamięci Profesora Wiesława Jamrożka w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, została wydana przez Wydawnictwo Naukowe UAM w 2024 roku, kiedy to Profesor obchodziłby siedemdziesiąte urodziny. Przybliżona została struktura książki, a także postać jej bohatera, który wciąż pozostaje w pamięci – między innymi jako pomysłodawca i koordynator corocznych spotkań historyków wychowania w Obrzycku (Brenk, Nowak-Kluczyński, 2024a, s. 9). Redaktorzy zaprezentowali także opublikowane artykuły ich autorstwa upamiętniające Profesora na łamach naukowych czasopism (Brenk, Nowak-Kluczyński, 2024c, d), a także wskazali na publikację: *Wiesław Jamrozek. Pokorny Człowiek i Mistrz (24 sierpnia 1954 – 2 kwietnia 2021 r.)*, pod redakcją Katarzyny Sadowskiej (Sadowska, 2025), w której również znalazły się ich teksty.

Elementem integrującym historyków wychowania była gra terenowa *Historycy wychowania czasów minionych*, przygotowana przez dr Annę Wojewodę oraz mgr Sarah Taylor-Jaskólską. Uczestnicy podzieleni zostali na kilkusobowe drużyny, otrzymali mapę punktów rozlokowanych na terenie przypałacowego parku, do których kolejno docierali i wykonywali zadania związane z historią edukacji. Gra terenowa składała się z sześciu punktów, na straży których stali pracownicy Zakładu Historii Kultury i Edukacji WSE UAM w Poznaniu: prof. UAM dr hab. Katarzyna Kabacińska-Łuczak (zadanie dotyczyło starożytności i koncentrowało się na rekonstrukcji obrazów Akademii Platońskiej), dr Michał Nowicki (zadanie odnośnie epoki średniowiecza polegało na przepisaniu tekstu łacińskiego na woskowych tabliczkach), prof. UAM dr hab. Krzysztof Ratajczak oraz mgr Sarah Taylor-Jaskólska (punkt koncentrował się na idei powstania Komisji Edukacji Narodowej, gdzie zadaniem uczestników było rozszyfrowanie, za pomocą Szyfru Cezara, nazwisk jej założycieli i wskazanie, co ich łączy), dr Konrad Nowak-Kluczyński (zadanie zatytułowane „LEGOonstrukcje myśli pedagogów przełomu XIX/XX wieku” wymagało od uczestników dopasowania cytatów myśli pedagogów i pedagogów Nurtu Nowego Wychowania z budowlami z klocków LEGO®, będących ich klockową wizualizacją, autorstwa osób studenc-

kich), dr Anna Wojewoda (punkt gry terenowej dotyczył początków XX wieku, a zadaniem uczestników było zbudowanie łódeczki z łupiny orzecha włoskiego na podstawie instrukcji „Łódka” z książki Marii Weryho *Zabawy i zajęcia dziecięce* (Weryho, 1909, s. 10)). Finałowy punkt gry terenowej polegał na chronologicznym ułożeniu wszystkich wykonanych zadań.

Na zakończenie prof. dr hab. Dorota Żołądz-Strzelczyk, w imieniu organizatorów: Towarzystwa Historii Edukacji oraz Zakładu Historii Kultury i Edukacji WSE UAM w Poznaniu, podziękowała organizatorom, wszystkim Gościom za przybycie i zaprosiła do przyjazdów do Obrzycka w kolejnych latach na odbywające się w czerwcu seminaria naukowe.

Mikołaj Brenk

ORCID 0000-0001-6576-7163

Konrad Nowak-Kluczyński

ORCID 0000-0002-7814-1650

REFERENCES

- Brenk, M., Nowak-Kluczyński, K. (2024a). *Przedmowa*. W: M. Brenk, K. Nowak-Kluczyński (red.), *Z prac poznańskich historyków wychowania. Księga poświęcona pamięci Profesora Wiesława Jamrożka w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*. Poznań
- Brenk, M., Nowak-Kluczyński, K. (2024b). *Działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna Profesora Wiesława Jamrożka*. W: M. Brenk, K. Nowak-Kluczyński (red.), *Z prac poznańskich historyków wychowania. Księga poświęcona pamięci Profesora Wiesława Jamrożka w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*. Poznań
- Brenk, M., Nowak-Kluczyński, K. (2024c). *Historia wychowania jako pasja i tożsamość naukowa Profesora Wiesława Jamrożka (1954-2021) – w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*. *Kultura – Społeczeństwo – Edukacja*, 1
- Brenk, M., Nowak-Kluczyński, K. (2024d). *Wiesław Jamrozek (1954-2021) jako kierownik Zakładu Historii Wychowania Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wspomnienie w 70. rocznicę urodzin*. *Studia Edukacyjne*, 74 https://pressto.amu.edu.pl/index.php/bhw/focus_and_scope [dostęp: 10.06.2025]
- Ratajczak, K. (2024). „*Biuletyn Historii Wychowania*” – historia i teraźniejszość (1995-2023). W: *Historia wychowania u progu XXI wieku. Potrzeby badań naukowych...*
- Sadowska, K. (2025), (red.). *Wiesław Jamrozek. Pokorny Człowiek i Mistrz (24 sierpnia 1954 - 2 kwietnia 2021r.)*. Żary
- Szulakiewicz, W., Meissner, A. (red.), (2008). *Słownik biograficzny polskiej historii wychowania*. Toruń
- Szybiak, I. (2002), (2024). *Towarzystwo Historii Edukacji*. *Biuletyn Historii Wychowania*, 15/16
- Ślęczka, R. (red.), (2024). *Historia wychowania u progu XXI wieku. Potrzeby badań naukowych i wyzwania edukacyjne*. Kraków
- Weryho, M. (1909). *Zabawy i zajęcia dziecięce*. Warszawa